

Om udviklingen på faget pædagogik på KUA i forbindelse med tre nye stillinger

Staf Callewaert (1932-2023)

Professor i pædagogik, Københavns Universitet

Introduceret av docent Morten Nørholm og professor emerita Karin Anna Petersen

Introduktion

Denne kommentar hører både i tema og historisk sammen med Staf Callewaerts tekst "De humanistiske uddannelser på universiteterne: kvalifikationer og niveau" som oprindeligt var skrevet som et oplæg til mødet med fakultetets studieledere 12. oktober 1995, men som netop er udgivet i tidsskriftet *Praxeologi*¹. De to tekster må desuden ses i sammenhæng med yderligere to tekster af Callewaert, nemlig Callewaerts artikel fra 1999 "Danmarks Pædagogiske Universitet - kritik af et

¹ Callewaert, S. (2026). "De humanistiske uddannelser på universiteterne: kvalifikationer og niveau". *Praxeologi. Et kritisk refleksivt blikk på sosiale praktikker*. Bergen Open Access Publishing, Universitetet i Bergen. <http://dx.doi.org/10.15845/praxeologi.v7.4644>

Teksten er i 2025 redigeret for publicering af docent Morten Nørholm.

Publisert: 28.01.2026

Praxeologi – Et kritisk refleksivt blikk på sosiale praktikker ©2026 Staf Callewaert

DOI: <http://dx.doi.org/10.15845/praxeologi.v8.4771>

forslag"² som kritiserer daværende undervisningsminister Margrethe Vestagers forslag om oprettelsen af Danmarks Pædagogiske Universitet, jf. et notat fra 1999³, og artiklen "Om det der (måske) savnes i dansk pædagogik"⁴.

Overordnet kan de to kommentarer som nu udgives, ses som eksempler på historieskrivning om betingelserne for produktionen og anerkendelsen af viden. Mere konkret kan teksterne - fordi de er skrevet af nogen og ikke af ingen - ses som om end principielt partiske, så dog nogenlunde vederhæftige beretninger om afviklingen af de videnskabelige landvindinger der var sket før, under og efter det såkaldte studenteroprør, og om en tilbagevenden til en konservativ, positivistisk videns- og videnskabsforståelse inden for faget pædagogik. Den udvikling standsede ikke i 1998, men er fortsat siden.

Et yderst manifest udtryk for denne udvikling ses i og med oprettelsen af Danmarks Pædagogiske Universitet i 2001 på ruinerne af Danmarks Lærerhøjskole som indgik i det nye universitet, og som blev absolut toneangivende for forskning og undervisning og dermed for definitionen af hvad pædagogik er og kan være. Dermed ses det desuden hvordan faget pædagogik sandsynligvis er det mest politiserede fag overhovedet. Ikke fordi der er interne kampe om magten. Den slags genfindes sandsynligvis overalt. Men i og med at faget pr. de forskellige magtkampe nu atter har status stort set alene som et hjælpefag eller redskabsfag for en af samfundets vigtigste systembevarende instanser, skole- og uddannelsessystemet.

² Callewaert, S. (1999). "Danmarks Pædagogiske Universitet - kritik af et forslag". *Social Kritik*, nr. 62, København, pp. 8-17.

³ Undervisningsministeriet (1999). *Notat om forskning inden for det pædagogiske område og om folkeskolelæreres og pædagogs grund-, efter- og videreuddannelse*. Notat J. nr. 1998-2773-3. København: Undervisningsministeriet.

⁴ Publiceret første gang som Callewaert, S. (1994). Om det som (måske) savnes i dansk pædagogisk forskning. *Dansk pædagogisk Tidsskrift*, nr. 4, 226 – 232, her genoptrykt i nr. 2023/3: <https://dpt.dk/tema/2023-3/om-det-som-maske/>. Desuden genoptrykt i Petersen, K.A. & M. Nørholm (eds)(2002). *Videnskab & engagement*, HEXIS. Forum for samfundsvidenskabelig forskning & Forlaget PUC, Viborg-seminariet, pp. 72-83.

Om utviklingen på faget pedagogik på KUA i forbindelse med tre nye stillinger

I etterhånden et par år er der foregået en omstrukturering af faget pedagogik på Institut for Filosofi, Pædagogik og Retorik på Københavns Universitet Amager som ikke åbent er planlagt og muligvis end ikke er bevidst, men som er helt tydelig i sine konsekvenser.

Jeg vil i det følgende ikke prøve nærmere at præcisere de forskellige læreres rent faglige standpunkter, som er meget forskellige og nuancerede, men bruge enkle skabeloner for at antyde fagpolitik og positioner som i denne sammenhæng er mere sigende, skønt de stadigvæk alle er meget forenklede.

Det handler om den måde hvorpå det konservative flertal på faget benytter sig af den nye styrelseslov som giver store beføjelser til studielederen og institutlederen med hensyn til at træffe egenmægtige beslutninger uden at være tvunget til at rådføre sig med de øvrige deltagere. Og det handler om de strategier som på forskellige måder sættes i værk.

Det har langt inden besættelsen af de nye embeder (jf. tekstens titel) kom på tale, været meget tydeligt i den måde Thyge Winther-Jensen⁵ har været studieleder. Først og fremmest har han opbygget sine egne afdelinger hvor han er enerådende: i komparativ pædagogik, i voksenpædagogik og vedr. voksenunderviseruddannelsen, hvor alene folk som tilhører hans paradigme, kan blive ansat, og hvor han alene bestemmer litteratur, arbejdsformer osv. Der har været svage protester mod dette, men som sædvanlig tvinger han sin vilje igennem, og nu er det et faktum som fremstår som legitimt, i det mindste indtil andre ville forsøge at gøre det samme.

Thyge Winther-Jensen har også selv taget kontrollen over andre studielede som han tidligere selv har haft, såsom fx pædagogikkens historie som han i mange år har reserveret til en lektor fra Danmarks Lærerhøjskole, Ingrid Markussen⁶, som ekstern lektor, og senest som censor på hans opgaver efter at hun fik et professorat i Oslo. Han hentede en ny-eksamineret polsk ph.d. fra Norge, Elisabeth Buk-Berge⁷, med hjælp fra hendes vejleder, professor Torstein Harbo⁸, som var Thyge Winther-Jensens promotor ved hans doktoreksamen, og med hjælp fra hendes mentor, lektor Birgit Brock-Utne⁹, som på det senere arbejder sammen med Torstein Harbo. Elisabeth Buk-Berge havde misset en lovet stilling i Oslo og var derfor meget villig til at søge en adjunktstilling på KUA. Dette ville løse to problemer for Thyge Winther-Jensen. At finde en konservativ erstatning for Markussen m.h.p.

⁵ Thyge Winther-Jensen var lektor i pædagogik på Københavns Universitet og blev senere kaldet til et professorat i komparativ pædagogik på det som nu er DPU - Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse - Generel Pædagogik og Pædagogisk Filosofi, Emdrup, Aarhus Universitet.
<https://www.folkeskolen.dk/debat/vi-har-mistet-thyge-winther-jensen/>, oktober 2025. [MN, anm.]

⁶ Ingrid Markussen er professor emerita på Institutt for filosofi, ide- og kunsthistorie og klassiske sprog på Universitetet i Oslo: <https://www.hf.uio.no/ifik/english/people/aca/history-of-ideas/emeriti/markusse/index.html>. [MN, anm.]

⁷ Elisabeth Buk-Berge har det været vanskelig at finde oplysninger om, men ifølge et dokument på nettet ser ud til at hun blev saksbehandler på Det kongelige Kunnskapsdepartementet i Norge.
<https://www.regjeringen.no/contentassets/7ec338e7b2254a078a51d173ed214968/supplerende-tildelingsbrev-til-universitetet-i-stavanger-uis-for-2023.pdf>

⁸ Torstein Harbo var professor i pedagogikk ved Universitetet i Trondheim Norges lærerhøgskole i 11 år (1971-1982) og professor ved Pedagogisk forskningsinstitutt i 15 år (1982-1997) –
<https://www.uv.uio.no/iped/om/intervjuer-tidligereansatte/>. Her ligger et interview med Torstein Harbo. [MN, anm.]

⁹ Birgit Brock Utne blev i 1995 professor på Universitetet i Oslo. https://en.wikipedia.org/wiki/Birgit_Brock-Utne. [MN, anm.]

pædagogikkens historie eftersom den nye lektor Tone Gabrielsen¹⁰, som gerne vil undervise i dette emne, ikke er tilstrækkeligt konservativ og pålidelig, og at forhindre at en af Staf Callewaert eller Lars Jakob Muschinsky¹¹ vejledt doktorand fik adjunkturen eftersom de betragtes som radikale...

Det sidste problem er akut. Den snævre konservative lærergruppe har i de sidste 15 år ikke haft forskerstuderende, mens den radikale lærergruppe har haft flere hele tiden, og navnlig de som var færdige eller var ved at blive det da adjunkturen blev udlyst. Det betyder at den konservative gruppe måtte hente kandidater udefra. Dette fremmes af en ny klausul i fakultetets håndtering af bedømmelsesudvalg, hvor det stipuleres at kandidatens vejleder, hvis det kan undgås, ikke skal sidde i bedømmelsesudvalget. Situationen er altså den at de radikale lærere må acceptere at de konservative lærere systematisk deltager i bedømmelsesarbejdet, kan promovere deres eksterne kandidater og stoppe de radikale læreres interne kandidater, helt i overensstemmelse med reglernes bogstav, men næppe i overensstemmelse med deres ånd. Et gentleman-agreement for at undgå dette er umuligt eftersom de konservative lærere anser at det alene er de progressive lærere som er partiske. De konservative lærere repræsenterer emnet, neutralt og uforkortet. Dette skaber også store problemer når det gælder bedømmelsesudvalgets kompetence. De konservative lærere har ikke eller i meget lille udstrækning arbejdet med de store forfatterskaber, teorier og metoder som dominerer feltet i dag, i en sådan grad at de ofte ikke har læst én linje eller aldrig selv har arbejdet med det som er kerneområderne for de kandidater de mener sig kompetente til at vurdere. Doktorandernes arbejder er desuden på en helt anden måde højt specialiserede og empirisk orienterede i forhold til før; et problem som de konservative lærere dog løser gennem at hævde at det de ikke er fortrolige med, ikke kan være pædagogik. Det betyder at vi i al fremtid får systematisk snævert sammensatte bedømmelsesudvalg når det gælder husets repræsentanter i udvalget.

Thyge Winther-Jensen har også forsøgt at opnå kontrol uden for studienævnet med ansættelsen af deltidslærere og med deltidslærernes undervisning. Han har i en periode, indtil han delvis blev tvunget til retræte, afvejet - delvis med hjemmel i den ny lov, delvis i klar strid med den - fra den rutine som fandtes på instituttet med opslag, bedømmelse, indstilling fra studienævn osv., og ansat dem det passede ham at ansætte, flere gange uden at de var formelt og/eller reelt kompetente, under forudsætning af at de var konservative.

Dette har ført til en åben konflikt med studienævn, med Staf Callewaert og Per Fibæk Laursen¹² som lærerrepræsentanter, og til en mægling fra det nyoprettede lærerkollegium med ordførerskab af Tone Gabrielsen som førte til et system med faste bedømmere som har fungeret siden da. Dog ikke førend lærerkollegiet havde standset en liste med stort set udelukkende konservative bedømmere, som Thyge Winther-Jensen og Per Fibæk Laursen havde udformet. Den nuværende liste er balanceret.

Forslaget til kontrollen over deltidslærerne gik ud på at ansætte næsten udelukkende konservative faste lærere som overordnet ansvarlige for deltidslærernes undervisning, pensum osv., under det påskud at undervisningen på denne måde kunne kaldes for forskningsbaseret og ligeværdig for de forskellige typer af undervisning (normal, åben, tilvalg osv.). Det blev standset i studienævnet med lærernes metodefrihed som argument, og førte til et kompromis om ikke-forpligtende pensumlister, noget de faste bedømmere drog omsorg for.

¹⁰ Tone Saugstad Gabrielsen er lektor emerita i pædagogik på det nuværende Institut for Kommunikation, Københavns Universitet. <https://www.researchgate.net/profile/Tone-Saugstad>, oktober 2025 [MN, anm.]

¹¹ Lars Jakob Muschinsky var lektor i pædagogik, senere rektor på Zahles Seminarium – <https://www.folkeskolen.dk/ny-rektor-ansat-pa-zahle/791054>. [MN, anm.]

¹² Per Fibæk Laursen var professor på det som nu hedder DPU - Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse - Generel Pædagogik og Pædagogisk Filosofi, Emdrup, Aarhus Universitet – <https://pure.au.dk/portal/da/persons/pefi%40edu.au.dk>. [MN, anm.]

Et andet terræn hvor offensiven har været endnu klarere, er besættelsen af nye embeder.

Dette er et yderst vigtigt punkt; instituttet har ikke haft nyansættelser af faste lærere i snart 20 år.

Man skal huske på at instituttet hele tiden har haft en meget utilfredsstillende personale-situation. I slutningen af 60'erne fandtes der på den ene side Institut for Teoretisk Pædagogik med en af brede grupper velrespekteret professor-filosof Knud Grue-Sørensen¹³, og to lektorer som var folkeskolelærere som siden var uddannet i huset, Knud Wagner¹⁴ og Thyge Winther-Jensen, alle konservative. Ved siden heraf kom Institut for Anvendt Universitetspædagogik. Lederen var en jurist, Ole B. Thomsen¹⁵, samt en cand.pæd. fra Danmarks Lærerhøjskole Joan Conrad¹⁶, en cand.psyk. (senere licentiat) Bo Jacobsen¹⁷, begge venstreorienterede fra midten, og en cand.psyk. Helge Dohn¹⁸, konservativ, som lektorer. Studentereksplosionen og den store søgning til de 'bløde' samfundsvidenskabelige fag gav ophav til en sammenlægning af de to institutter og til ansættelse af nye lærere: cand.mag. i kultursociologi Lars Jakob Muschinsky, velkendt repræsentant for progressivistisk pædagogik, cand.mag. i filosofi (senere licentiat) Sven Erik Nordenbo¹⁹, konservativ, og Per Fibæk Laursen, cand.mag. i pædagogik fra huset, kendt som et radikalt medlem af lærerstaben på pædagogik på RUC.

Alt dette gav - for nu at holde os alene til lærerstaben - set fra lærerne på det gamle institut - en klar forskydning mod venstre/progressivisme, men i virkeligheden var der stadig kun fire progressive mod fem konservative lærere i en stillingskrig som gennem 70'erne blev uforsonlig, med en venstremajoritet blandt de studerende og en masse deltidslærere, hvilket betød meget i følge den gamle styrelseslov.

Så blev professoratet ledigt i 1978 og forventedes af lærerne på det gamle institut at blive besat af en repræsentant fra det gamle institut. Efter en besværlig procedure blev Bourdieu-sociologen Staf Callewaert indstillet af et enigt femmands-udvalg, og kandidaten fra det gamle institut bedømt ikke-kompetent. Professor Knud Grue-Sørensen protesterede i Berlingske Tidende mod ansættelse af en inkompetent, rød kandidat fra Roskilde (alle detaljer fejlagtige), dog uden resultat²⁰.

Resultatet blev dog at de fem konservative lærere betragtede den nye professor som en inkompetent person som havde fået sin stilling af politiske grunde. De har aldrig accepteret vedkommende som professor, og end ikke som kollega på lige fod. Det har ytret sig, hvis man ser

¹³ Jf. https://biografiskleksikon.lex.dk/Knud_Grue-S%C3%B8rensen, oktober 2025. [MN, anm.]

¹⁴ Knud D. Wagner var lektor i pædagogik, Københavns Universitet. Københavns Universitets Årbog 1995, side 460. <https://tidsskrift.dk/kuaarbog/issue/view/6528>, oktober 2025. [MN, anm.]

¹⁵ Ole B. Thomsen har det været vanskelig at finde oplysninger om. I Københavns Universitets Årbog 1974-1975, side 310, nævnes at han den 1. november 1974 - 31. oktober 1975 været konstitueret som professor i universitetspædagogik ved Universitæt Hamburg. <https://tidsskrift.dk/kuaarbog/issue/view/6426>, oktober 2025. [MN, anm.]

¹⁶ Joan Conrad var lektor i pædagogik, senere prorektor, Københavns Universitet. Københavns Universitets Årbog 1995, side 460. <https://tidsskrift.dk/kuaarbog/issue/view/6528>, oktober 2025. [MN, anm.]

¹⁷ Bo Jacobsen var lektor i pædagogik, Københavns Universitet, senere professor, nu emeritus i psykologi, Københavns Universitet. Københavns Universitets Årbog 1995, side 460. <https://tidsskrift.dk/kuaarbog/issue/view/6528>, oktober 2025. [MN, anm.]

¹⁸ Helge Dohn var lektor i pædagogik på Københavns Universitet. Københavns Universitets Årbog 1995, side 460. <https://tidsskrift.dk/kuaarbog/issue/view/6528>, oktober 2025. [MN, anm.]

¹⁹ Sven Erik Nordenbo var lektor i pædagogik på Københavns Universitet inden han blev hentet til det som nu hedder DPU - Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse - Generel Pædagogik og Pædagogisk Filosofi, Emdrup, Aarhus Universitet hvor han var professor og direktør for Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning - <https://dpu.au.dk/om-dpu/nyheder/nyhed/artikel/direktoer-og-professor-sven-erik-nordenbo-gaar-paa-pension>. [MN, anm.]

²⁰ Grue-Sørensen, K. 1980. "Mummespil på universitetet". Kronik, *Berlingske Tidende* 29. maj. [MN, anm.]

bort fra striden i de parlamentariske organer, ved at disse lærere ignorerer vedkommende totalt, samtidig med at der kontinuerligt meldes ud med at det han arbejder med, ikke er pædagogik. Regelmæssigt må han finde sig i offentligt at blive krænket. Fra starten bliver han assimileret med de venstre-lærere som tilhører kritisk teori, som fx Lars Jakob Muschinsky eller Jan Kampmann²¹, dog med den forskel at man for deres vedkommende erkender at de beskæftiger sig med pædagogik. Forskellen har hovedsageligt at gøre med at Staf Callewaert med sin baggrund i idehistorie og filosofi/teologi, men også i sociologi og antropologi, fra og med slutningen af 80'erne, langsomt har opbygget et Bourdieu-forskeruddannelsesprogram²², og markerer en profil hvor pædagogik er et videnskabsfag om pædagogiske praktikker og mindre en praktisk teori for pædagogiske praktikere. Dén profilering er endnu i dag ganske fremmed, eller bemødt med aggressiv fjendtlighed, hos mange lærere til højre, i midten eller til venstre. Det er ikke førend Bourdieu-programmet slår igennem hos en stor gruppe kandidater, magistre og ph.d.'er i 1990'erne, samtidig med Bourdieus gennembrud på den danske og den internationale scene, at der opbygges en vis forståelse hos venstrefløj for frugtbarheden i dette perspektiv. I 1980'erne havde Staf Callewaert arbejdet med Bourdieu og Habermas, med videnskab og praktisk teori parallelt. Desuden havde Guinea-Bissau og andre afrikanske lande givet ophav til en specialisering i ulandspædagogik som forstærkning af det Knud Wagner og Joan Conrad havde startet, først som suppleringsfag kombineret med konsulentopgaver, siden som en gren på kandidatstudiet og til slut gennem Callewaert som et forskeruddannelsesprogram i Guinea-Bissau på kontraktbasis mellem instituttet og SIDA, og et antal danske ph.d.-stipendiater fra Danida.

Det som har karakteriseret Staf Callewaerts arbejde, er hans bidrag til en fornyelse af instituttet på tre områder:

- Den sociologiske side af grundlæggelsen af en pædagogisk teori
- Ulandspædagogik
- Akademisk uddannelse og forskeruddannelse rettet mod mellemuddannelsernes lærere og studerende, bl.a. inden for omsorg og pleje.

Staf Callewaert har i de seneste ti år og sammenlignet med de øvrige fastansatte lærere, alene været vejleder for 25% af kandidatspecialer, 50% af magisterkonferenser og 80% af ph.d.-studerende.

Når det gælder nye stillinger, har der hele tiden udelukkende været tale om nedskæringer, aldrig om nyansættelser. Det ændrede sig i løbet af anden halvdel af 90'erne. Men da havde personale-situationen været meget utilfredsstillende i lang tid. Institutet har stort set permanent haft to lærere på orlov (Knud D. Wagner heltidskonsulent i ulandspædagogik, Bo Jacobsen undervisningsfri til forskningsprojekter), og én lærer som ikke kunne undervise på grunduddannelsen (Helge Dohn). Per Fibæk Laursen har i mange år været udlånt på halv tid til Institut for Legemsøvelser. Sven Erik Nordenbo har i flere år enten været udlånt til Dansk Pædagogisk Institut eller ministeriet. Det samme gælder den minimale dækning af de specialer som foreskrives af studieordningen. For eksempel har der ikke fandtes en fast lærer i pædagogisk psykologi på plads og aktiv i nu snart 20 år. Desuden er instituttet i absolutte tal så lille at allerede på grund af antallet findes den mest elementære repræsentation af fagets forskellige specialer ikke, for slet ikke at sammenligne med

²¹ Jan Kampmann var undervisningsassistent på pædagogik, blev senere professor på Institut for Mennesker og Teknologi, Roskilde Universitet – <https://forskning.ruc.dk/da/persons/jank>. [MN, anm.]

²² Jf. beskrivelsen i "Redegørelse for Bourdieu-programmet" I: *Videnskab & engagement* redigeret af Petersen, K.A. og Nørholm, M., København: HEXIS - Forum for samfundsvidenskabelig forskning samt Viborg: Forlaget PUC - Viborg-seminariet, side 210-229.

specialiseringsgraden på historie, psykologi eller medicin. Alle er og bliver generalister. Den tendens forstærkes af at de konservative lærere ikke behersker de progressive læreres paradigmer og ikke anerkender deres gyldighed, mens de progressive lærere kender til de konservative læreres paradigmer, men betragter dem som ikke-fyldestgørende.

Dette foranlediger så også to forskellige strategier: de konservative lærere vil have at alle skal have ansvaret for et speciale, de progressive lærere vil forblive åbne for mange specialer. De konservative lærere vil have faste heltidslærere som ansvarlige, de progressive lærere har ikke lige så meget imod at de mere progressive deltidslærere underviser (frem til Thyge Winther-Jensen blev studieleder).

Aktiviteten er øget kraftigt i de senere år og har skabt plads til nyansættelser i 1996. Det handlede om en lektorstilling, et adjunktur og en lektorvikar. Eftersom vi er lagt sammen med filosofi og retorik²³ og lever under den nye styrelseslov, har det ført til en situation hvor lærerne, indtil for godt et år siden, aldrig mere mødtes, end ikke for at udkæmpe konflikter. Der fandtes end ikke et informelt lærerkollegium som kunne fungere som en uformel, men dog forpligtende rådgiver for bestyrelsen, sådan som det fungerer på filosofi. Forhandlinger om stillingsopslag og bedømmelsesudvalg kørte informelt og per capsulam²⁴.

Staf Callewaert gjorde én gang et forsøg på at fremlægge et par siders overvejelser om instituttets behov hvad angår personale, men uden at blive hørt.

Når det gælder det første lektorat, ændrede bestyreren (Joan Conrad) den præliminære opslagstekst man var kommet overens om, såvel som bedømmelsesudvalgets sammensætning. Det bliver en stilling i alt muligt som skal bedømmes af Bo Jacobsen - efter sigende for at tvinge ham til at gøre en indsats inden han endnu en gang går på orlov, denne gang i flere år - og Per Fibæk Laursen og en psykolog fra Århus. Ansøgerne Birgitte Elle²⁵ og Lis Nielsen²⁶ betragtes som de stærke kandidater, men det er Tone Gabrielsen som bliver indstillet.

Indstillingen er mærkværdig på mange måder. Blandt andet fordi de to kandidater som har doktoreret med Staf Callewaert som vejleder, får en meget dårlig omtale, og Tine Rask Eriksen²⁷ må finde sig i at man markerer afstand til kandidater som siges at være sygeplejersker og ikke pædagoger. Dette bliver et leitmotiv fremover, hvor man både til højre og til venstre markerer at faget pædagogik er en praktisk teori, at de brede samfundsvidenskabelige teorier af typen Bourdieu ikke er direkte relevante, og at man prioriterer pædagogik som studiet af de pædagogiske

²³ Fra siden 1. april 1979 at have været et selvstændigt Institut for pædagogik blev faget pædagogik i efteråret 1992 del af det nye Institut for Filosofi, Pædagogik og Retorik. Københavns Universitets Årbog 1992, side 364. <https://tidsskrift.dk/kuaarbog/issue/view/6409>, samt Københavns Universitets Årbog 1979, side 326. <https://tidsskrift.dk/kuaarbog/issue/view/6422>. Oktober 2025. [MN, anm.]

²⁴ Dvs. uden at bestyrelsen mødtes. [MN, anm.]

²⁵ Birgitte Elle var kandidatstipendiat ved Institut for Pædagogik, Københavns Universitet, jf. Københavns Universitets Årbog 1986, side 650. <https://tidsskrift.dk/kuaarbog/issue/view/6415>. Oktober 2025. Elle blev senere professor, nu emeritus ved Institut for Mennesker og Teknologi, Roskilde Universitet. <https://gad.dk/Renderers/ShowMedia.ashx?id=2bb36b32-3094-4e33-a8a9-630a0888bfa9>. Oktober 2025. [MN, anm.]

²⁶ Lis Nielsen var kandidatstipendiat ved Institut for Pædagogik, Københavns Universitet. Københavns Universitets Årbog 1986, side 650. <https://tidsskrift.dk/kuaarbog/issue/view/6415>. Oktober 2025. [MN, anm.]

²⁷ Tine Rask Eriksen var kandidatstipendiat ved Institut for Pædagogik, Københavns Universitet, jf. Københavns Universitets Årbog 1988, side 732. <https://tidsskrift.dk/kuaarbog/issue/view/6413>. Oktober 2025. Eriksen blev senere lektor, nu emerita i pædagogik på Københavns Universitet. <https://uniavisen.dk/naar-man-har-skrevet-boeger-skal-skrives/>. Oktober 2025. [MN, anm.]

institutioner og uddannelser frem for studiet af al uddannelse og opdragelse (for eksempel sygeplejerskeuddannelsen, omsorgsinstitutioner osv.).

Netop disse markeringer betyder jo også at den voksende skare af cand.mag.- og ph.d.-studerende som arbejder med Staf Callewaert som vejleder eller inspireret af hans publikationer og den litteratur han anbefaler, bliver mere og mere isolerede på instituttet, samtidig med at antallet vokser: de studerende får efterhånden det samme stempel på sig som professoren har fået siden han blev ansat: ikke at høre til.

Adjunkturet bliver mere smertefrit besat med en deltidslærer, kultursociolog Bolette Moldenhawer²⁸ (udvalget: Joan Conrad, Staf Callewaert og en lektor fra Danmarks Lærerhøjskole) af mangel på kombattanter (modkandidaten er Tone Gabrielsen som har fået lektoratet) og lektorvikariatet besættes med Peter Østergård Andersen²⁹ (udvalget: Thyge Winther-Jensen, Lars Jakob Muschinsky og Ulla Ambrosius³⁰ fra Danmarks Lærerhøjskole) med Karin Anna Petersen³¹ som modkandidat. Forskellige forhold skal noteres: Reglen om at vejlederne ikke må sidde i bedømmelsesudvalget virker ikke som om den er opfundet endnu (Lars Jakob Muschinsky, Staf Callewaert). Kun med et nødråb undgås en alt for klar diskriminering af Karin Anna Petersen pga. at hun er sygeplejerske og studerer sygeplejerske-uddannelser.

Men det er vigtigt at notere at begge nyansatte tilhører den radikale tradition, hvilket skulle afkræfte den fremstilling jeg her præsenterer, af instituttets udvikling. Bolette Moldenhawer har skrevet en Bourdieu-inspireret afhandling med Staf Callewaert som vejleder, Peter Østergård Andersen en kritisk teori-inspireret afhandling med Lars Jakob Muschinsky som vejleder. Men man skal huske på at den virkelige årsag er at gruppen af konservative lærere ikke har egne doktorander og tydeligvis ikke kan mobilisere kandidater udefra. De kommer langsomt til at opdage at de må gøre noget hvis de vil fastholde kontrollen.

Med til billedet hører at siden begyndelsen af 90'erne er de konservative lærere kommet i flertal i og med at Bo Jakobsen og Per Fibæk Laursen har skiftet fod i den almene omvendelse til neoliberalismen, så der findes et fast flertal for højre: Knud Wagner, Helge Dohn, Thyge Winther-Jensen, Sven Erik Nordenbo, Bo Jakobsen og Per Fibæk Laursen mod Staf Callewaert, Lars Jakob Muschinsky og Joan Conrad. Dette mildnes noget efterhånden som Bo Jakobsen forsvinder de facto og Bolette Moldenhawer og Peter Østergård Andersen kommer til, dog ikke som fastansatte. Ph.d.-studerende deltager snart ikke længere i lærermøder eftersom de ikke får plads i den uhørt ladede og fortiede atmosfære hvor ingen taler åbent og mange møder bliver til rene verbale slagsmål.

En ny og definitiv forskydning foregår når Joan Conrad lader sig vælge til prorektor og forlader instituttet. Mere eller mindre samtidig går Knud D. Wagner på førtidspension efter et par års arbejde med universitetspædagogik efter hjemkomsten fra Sydafrika.

Således bliver det i hvert fald 4 mod 2+2, med en konservativ studieleder og en konservativ institutbestyrer.

I den situation signalerer fakultetet lige inden Joan Conrad forsvinder, at instituttet kan få et ekstra professorat og to lektorstillinger. Det haster så stærkt at stillingsopslaget udfærdiges per capsulam på en dag. Det hele viser sig dog bare at være en måde at forsøge at forsone dekanatet

²⁸ Bolette Moldenhawer er lektor emerita i pædagogik på Københavns Universitet. [https://komm.ku.dk/ansatte/?pure=da%2Fpersons%2Fbolette-moldenhawer\(d09ca8be-6411-42b9-8ee4-bd6c6e8ab00b\)%2Fcv.html](https://komm.ku.dk/ansatte/?pure=da%2Fpersons%2Fbolette-moldenhawer(d09ca8be-6411-42b9-8ee4-bd6c6e8ab00b)%2Fcv.html). Oktober 2025. [MN, anm.]

²⁹ Peter Østergård Andersen er lektor emeritus i pædagogik på Københavns Universitet. <https://komm.ku.dk/ansatte/?pure=da/persons/70531>. Oktober 2025. [MN, anm.]

³⁰ Ulla Ambrosius Madsen er lektor emerita, Institut for Mennesker og Teknologi, Roskilde Universitet. <https://forskning.ruc.dk/da/persons/uam/>. Oktober 2025. [MN, anm.]

³¹ Karin Anna Petersen er professor emerita, Institutt for global helse og samfunnsmedisin, Universitetet i Bergen. <https://www4.uib.no/en/find-employees/Karin.Anna.Petersen>. Oktober 2025. [MN, anm.]

med den prorektor som de havde bekæmpet under valget. Tre stillinger bliver til to, og det bliver to adjunkture, for siden at blive til et lektorat og et adjunktur. Disse bud cirkulerer mellem bestyreren og dekanatet på en tilsyneladende helt vilkårlig måde, uden forklaring eller deltagelse. Staf Callewaert gør påny et forsøg på skriftligt at fremstille en oversigt over de objektive behov, med udgangspunkt i studieordningen og den forhåndenværende stab uden at vinde det mindste gehør. Det er fakultetet som fremtvinger at opslaget bliver så generelt som muligt, og internationalt for lektoratets vedkommende, med den begrundelse at vi tidligere har vist ikke at kunne tiltrække interessante ansøgere.

Man kan notere sig at denne kommunikation mellem lærerkollegiet og dekanatet er noget meget bemærkelsesværdigt. Lærerkollegiet bliver altid kun bagefter informeret om skiftende beslutningsresultater, møder aldrig dekanatet, diskuterer aldrig profiler og fremtiden. Samtidig med at der af og til kommer visse lyn fra en klar himmel med påstande som på ingen måde belægges, som fx at (hele) instituttet mangler interessant forskning, at (hele) instituttet ikke har egne eller ikke har attraheret stjerneforskere, osv. Uhørt alvorlige anklager som altid rettes mod hele gruppen, skønt situationen er radikalt forskellig fra person til person i disse henseender, og som underligt nok aldrig foranlediger hverken en intern diskussion eller foranstaltninger fra fakultetets side. Man kan få indtrykket af en total anonymitet og vilkårlighed, uden kommunikation og deltagelse. For eksempel har professoren i faget i 20 år aldrig haft en samtale med dekanatet.

Og så er vi fremme ved det tidspunkt hvor en ny konservativ offensiv sættes ind. Vi har allerede refereret hvordan Thyge Winther-Jensen lagde an til at få kontrol over adjunkturet med henblik på en konservativ historie-undervisning efter Ingrid Markussen.

Til adjunkturet kom fem ansøgninger: fire progressive ph.d.'ere, én med Lars Jakob Muschinsky som vejleder og tre med Staf Callewaert som vejleder. Plus en (tilsyneladende) for alle ukendt norsk ansøger, som dog viste sig at være den polsk-norske kandidat som Thyge Winther-Jensen havde bestilt fra Oslo, noget som bestyreren Per Fibæk Laursen var informeret om af Thyge Winther-Jensen, men begge holdt denne information hemmelig for de øvrige lærere. Alle kunne se at kun to kandidater som havde deres afhandlinger færdige, var kvalificerede: Elisabeth Buk-Berge og Karin Anna Petersen som netop havde indleveret en afhandling, skåret over samme læst som Bourdieus *Homo Academicus*, som en delvis replikation af Ingrid Heymans svenske afhandling om akademiseringen af sygeplejerskeuddannelserne og forskeruddannelserne, med det første forsøg på at anvende korrespondensanalysen på det store empiriske materiale. Afhandlingen var den første som blev færdig, blandt de mange som var på vej inden for Bourdieu-programmet for forskeruddannelse på KUA. Karin Anna Petersen var sygeplejerske fra begyndelsen, men havde gået den lange vej på pædagogik-studiet i ni år. Afhandlingen var udført med Staf Callewaert som vejleder, men med et stipendium fra Det sundhedsvidenskabelige Forskningsråd, med indskrivning ved det sundhedsvidenskabelige fakultet ved Århus Universitet. Afhandlingen var noget af et gennembrud for og bevis på Bourdieu-programmets frugtbarhed.

Da lærerkollegiet diskutererede sammensætningen af bedømmelsesudvalget, foreslog Staf Callewaert at man skulle tage hensyn til at kandidaterne var højt specialiserede, og sikre sig at alle fik mindst en særligt kompetent bedømmer. Dette accepteredes ikke af højre-lærerne, men i praksis blev det sådan. Lad være at de ikke kendte til deres områder, men i den sammenhæng kom det frem at flere konservative lærere overhovedet ikke vidste hvem ansøgerne var, på trods af at det var instituttets ph.d.-studerende. Ikke desto mindre kom de frisk med forslag til bedømmere. Ingrid

Heyman³² blev foreslået af Staf Callewaert med henblik på Karin Anna Petersen og Kristian Larsen³³, og det betonedes at Karin Anna Petersens og Ingrid Heymans afhandling har samme model osv. Thyge Winther-Jensen foreslog Ingrid Markussen m.h.p. Elisabeth Buk-Berges idehistoriske afhandling. Fra instituttets side blev foreslået Thyge Winther-Jensen som ikke sagde nej. Det diskuteredes et øjeblik ønskværdigheden i at instituttet skulle repræsenteres af en lærer fra midten eftersom ingen af de progressive lærere fik lov at deltage, noget som heller ikke blev accepteret. Det blev dog sådan gennem Per Fibæk Laursens optræden som sluttede med at han pegede på sig selv i stedet for Tone Gabrielsen som befandt sig i udlandet og sagdes at være alt for nyansat. Staf Callewaert talte for Birgit Brock-Utne i stedet for Ingrid Markussen for at garantere en kompetent bedømmer til Vibeke Schrøders³⁴ afhandling om tosprogethed i Afrika, et af Birgit Brock-Utnes specialer i de senere år. Thyge Winther-Jensen sagde at han kunne acceptere dette. Som vi skal se, var dette fuldt forståeligt, og det var også fuldt forståeligt at Birgit Brock-Utne nægtede.

Thyge Winther-Jensen havde i drøftelser med Birgit Brock-Utne overtalt Elisabeth Buk-Berge til at søge, og han vidste at Birgit Brock-Utne var Elisabeth Buk-Berges mentor som kun på grund af en tilfældig udlandsrejse var blevet erstattet af Torstein Harbo som eksaminator ved disputationen. Thyge Winther-Jensen vidste altså meget vel at Birgit Brock-Utne egentlig var lige så inhabil som Staf Callewaert eller Lars Jakob Muschinsky, men han sagde ingenting eftersom ingen andre vidste noget på det tidspunkt, og eftersom Staf Callewaert støttede forslaget for ansøgeren Vibeke Schrøders skyld.

Naturligvis nægtede Birgit Brock-Utne fordi hun, som hun sagde til mig et par dage senere, var bevidst om at Elisabeth Buk-Berges afhandling var svag og fordi hun ikke kunne tænke sig at komme i en situation hvor hun ikke kunne pege på hende som nr. 1 eftersom hun havde været som en mor for hende. Inden mødet havde Per Fibæk Laursen og jeg talt om at foreslå Tone Gabrielsen som en person fra midten, eftersom Per Fibæk Laursen sagde at han ikke ville komme i en situation hvor han skulle vælge mellem Staf Callewaerts og Thyge Winther-Jensens kandidat. Han valgte i alle tilfælde at sætte sig i den situation på mødet.

Da, sådan som det var aftalt, alle bedømmere skulle komme til et møde med hver sin bedømmelse af de to kvalificerede kandidater i slutningen af august 1998, og kun Ingrid Heyman og Per Fibæk Laursen havde sendt deres udkast til de andre, benyttede Ingrid Markussen lejligheden til, i stedet for at sende sin bedømmelse, at heftigt kritisere Heymans bedømmelse som uvederhæftig fordi hun gik nærmere ind på den afhandling som var bedømt i Oslo, fordi hun udefra havde skaffet sig information om den polske højre-nationalisme som størstedelen af afhandlingen handlede om, fordi hun havde udtrykt en mening om Karin Anna Petersens kvaliteter i forhold til instituttets behov, osv. Ingrid Markussen mente desuden at Ingrid Heyman var inhabil fordi hun havde lavet en lignende afhandling, og fordi Karin Anna Petersen havde været i kontakt med hende da hun begyndte på sit arbejde. Det Ingrid Markussen ikke sagde, var at det eneste Karin Anna Petersen havde lånt, var Ingrid Heymans spørgeskema, samt at alt dette var blevet diskuteret på lærerkollegiet.

Pr. brev til Per Fibæk Laursen nægtede Ingrid Markussen at møde op, og krævede Ingrid Heyman fjernet fra udvalget. Per Fibæk Laursen formidlede dette til fakultetet, som underligt nok uden så meget som at underrette Ingrid Heyman, fjernede hende fra udvalget. I et brev fra dekan John Kuhlmann Madsen blev det senere sagt at man ikke hævdede at Ingrid Heyman var inhabil, men at

³² Ingrid Heyman var lektor, docent på Institutionen för samhälle, kultur och lärande, Lärarhögskolan i Stockholm. <https://www.studentlitteratur.se/person/kapitelforfattare/ingrid-heyman/>. Oktober 2025. [MN, anm.]

³³ Kristian Larsen er professor, Institut for folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet. <https://ifsv.ku.dk/ansatte/?pure=da/persons/162094>. Oktober [MN, anm.]

³⁴ Vibeke Schrøder er lektor, Læreruddannelsen Forskning og Udvikling, Københavns Professionshøjskole. <https://www.kp.dk/medarbejdere/vs4-2/>. Oktober 2025. [MN, anm.]

man ville undgå at der kunne så meget som opstå mistanke herom. Meddelelsen til lærerkollegiet om Ingrid Heymans elimination vakte stor forbavelse. Vi kan notere os at institutbestyreren denne gang følte sig forpligtet til påny at konsultere lærerkollegiet, noget han senere og i et andet tilfælde kommer til at anse for overflødigt. På det næste møde blev det besluttet at foreslå at Sverker Lindblad³⁵, professoren på samme institution, bekendt med Bourdieu-paradigmet, skulle erstatte Ingrid Heyman. Nogen mente at det var den eneste måde at undgå at elimineringen af Ingrid Heyman kom til at fremstå som en ren manipulation med embeds-besættelsen i Elisabeth Buk-Berges favør. Ingrid Heyman protesterede, men vandt intet gehør og insisterede ikke. Det hun ikke kunne vide, var at Ingrid Markussen var mere inhabil end hun selv. Ingrid Markussen var fuldt ud klar over Thyge Winther-Jensens projekt med en konservativ kandidat til undervisningen i pædagogikkens historie som erstatning for Ingrid Markussen, fuldt ud klar over at Elisabeth Buk-Berge var hentet fra Oslo af Thyge Winther-Jensen som modkandidat, mens Ingrid Markussen selv havde været ansat af Thyge Winther-Jensen som ekstern lektor i den pågældende studiedel og samme sommer var Thyge Winther-Jensens censor på mindst 30 opgaver. Desuden vidste alle at Elisabeth Buk-Berge var den norske sekretær for Den Europæiske Organisation for Komparativ Pædagogik som Thyge Winther-Jensen er formand for.

Med tiden var Elisabeth Buk-Berges afhandling blevet læst af nogen på instituttet. Den viste sig at være en ren fortælling om en episode i overgangen mellem kommunisme og demokrati i Polens undervisningsministerium, hvor den katolske ultrakonservative nationalisme tager over. Ingen teori, ingen metode, ingen primærlitteratur som ikke er på polsk, ikke et spor af den relevante internationale litteratur osv. Værket ville normalt ikke blive godkendt som kandidatspeciale i idehistorie. Ansøgerens øvrige publikationer er stenciler. Vedkommende har ingen erfaring fra pædagogik uden for Polen og Norge. Det vil sige at vedkommende ikke er kompetent, og efter alt at dømme ville behøve mange års omskoling for at kunne undervise på instituttet.

Med eller uden Ingrid Heyman, havner udvalget også i en bemærkelsesværdig situation: ingen i udvalget læser polsk eller kan kontrollere afhandlingens kilder (der findes ikke andet end primærkilder på polsk), ingen har en minimal kundskab om katolsk teologi i Polen. Alligevel bliver Elisabeth Buk-Berge i begyndelsen af december 1998 indstillet af et flertal, bestående af Per Fibæk Laursen og Ingrid Markussen, mod en mindretalsindstilling af Sverker Lindblad i Karin Anna Petersens favør.

Efterhånden må det vel være klart for alle at denne indstilling meget lidt har at gøre med de respektive værker af Elisabeth Buk-Berge og Karin Anna Petersen, men er et strategisk valg i den nuværende fase i instituttets historie. Det er bestyreren som har haft afgørelsen i sin hånd helt fra begyndelsen, som han selv har valgt at tage på sig. Det går tilsyneladende ud på at sikre at professoratet Staf Callewaert bliver en parentes i instituttets historie som snart kan afsluttes, og som under ingen omstændigheder skal få lov at fortsætte med nye mennesker. Karin Anna Petersen og hendes afhandling er udtryk for den tradition som Staf Callewaert har bygget op, og som er endt med at fylde enormt meget ikke kun blandt instituttets studerende og forskerstuderende, men også blandt forskere i Danmark og Skandinavien og internationalt.

Ikke desto mindre anser de konservative lærere denne tradition for at være forkert; den skal ikke promoveres. Den ser pædagogik som et bredt, tværfagligt område i stedet for som et afgrænset fag, mere som et videnskabsfag end som en praktisk teori, i hvert fald på Københavns Universitet til forskel fra Danmarks Lærerhøjskole og seminarierne. Den siges ikke at formidle sig med praksisfeltet og med myndighederne. Den er et énmands-værk som ikke involverer de øvrige lærere som ikke

³⁵ Sverker Lindblad er professor emeritus, nu seniorforsker, Institutionen för pedagogik och specialpedagogik, Göteborgs universitet. <https://www.gu.se/om-universitetet/hitta-person/sverkerlindblad>. Oktober 2025. [MN, anm.]

accepterer dette paradigme og føler at de bliver vurderet og fundet for lette til at blive indbudt til at samarbejde. Det er bedre med almindelige pædagogisk interesserede praktikere. Den måde at involvere omsorgsfagene i pædagogikkens område er forkert, præcis som vægtningen af Bourdieu er forkert. Karin Anna Petersens arbejde hører hjemme under sygepleje og sociologi. Der er ingen anledning til at tage folk ind i huset som kan en masse man ikke selv kan, hvis man i stedet kan få hyggelige medarbejdere på niveau med en selv. Der er heller ingen anledning til at bevare en tradition som deler lærergruppen. 1968 er forbi, nu kan man igen enes om de rigtige traditioner.

Så var det slag vundet og vi kan gå til næste. Der blev jo også opslået en lektorstilling som blev søgt af 13 ansøgere, otte angelsaksere som vi ikke ved (får lov at vide) meget andet om end at de har alle mulige specialer, og formodentlig (ifølge Per Fibæk Laursen som overtaltes til at indhente elementær information til lærerkollegiets konsultation i forbindelse med et bedømmelsesudvalg) skulle kun to være kompetente. Fem danske ansøgere: Lis Nielsen (kognitiv udvikling hos spædbørn og børn, byggende på blandt andet Habermas) som mistede stillingen til fordel for Tone Gabrielsen sidst, Karin Anna Petersen igen (Bourdieu, mellemuddannelserne), lektorvikaren Peter Østergård Andersen (kritisk teori, pædagoguddannelserne), og en Lærerhøjskole-mand, Jens Rasmussen (Luhmann-specialist)³⁶. Tine Rask Eriksen søger igen trods det at hun som sygeplejerske og Bourdieu- og Staf Callewaert-orienteret, sidst overhovedet ikke blev vurderet som kompetent, efter den velkendte model.

Lærerkollegiet beslutter at i bedømmelsesudvalget skal der sidde nogen med det sociologiske, det psykologiske og det didaktiske. Forsøget på at få kompetente specialister med accepteres ikke denne gang. Man skal også have en kvinde og en som ikke er dansk. Staf Callewaert giver en liste med et antal kvindelige svenske lektorer som desuden er sociologisk orienteret: Ingrid Carlgren³⁷, Ingrid Nilsson³⁸, Lisbeth Lundahl³⁹, Ulla Johansson⁴⁰. Nogen nævner en norsk, psykologisk orienteret kvinde, Haugen⁴¹, og Jens Bjerg⁴² for psykologien. Forslaget mødes ikke med modstand. Man kommer ingen vegne med instituttets repræsentant, givet at Staf Callewaert og Lars Jakob Muschinsky igen nærmest er udelukkede som vejledere til ansøgere; alle andre vægrer sig ved at sidde i udvalget.

Det viser sig senere at det kan have mange grunde, men at en af dem er at Thyge Winther-Jensen og Sven Erik Nordenbo, som står tilbage som mulige kandidater, ikke vil godtage forslaget, på trods af at de på mødet ikke har protesteret imod det, men vel har gjort det hos bestyreren bagefter. På grund af de positive svar ved opringning, bliver det Ingrid Nilsson (Umeå) og Jens Bjerg (RUC), begge kendt som moderat progressive. I første omgang står dog bestyreren Per Fibæk Laursen imod forslaget på at få udvalget ændret, og han pålægger til slut Sven Erik Nordenbo som tjenestepligt at repræsentere huset i udvalget. Fakultetet udnævner udvalget og sender materialet ud. Ingen af ansøgerne protesterer.

Sven Erik Nordenbo fortsætter sine anstrengelser for at udskifte udvalgets medlemmer indtil han kan være sikker på et konservativt flertal sammen med ham. Jens Bjerg giver ham en chance ved at

³⁶ Jens Rasmussen blev senere professor – nu emeritus – på det som nu hedder DPU - Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse - Generel Pædagogik og Pædagogisk Filosofi, Emdrup, Aarhus Universitet – <https://www.au.dk/jera@edu.au.dk>. [MN, anm.]

³⁷ Ingrid Carlgren er professor emerita i pedagogik, Stockholms universitet. https://sv.wikipedia.org/wiki/Ingrid_Carlgren. [MN, anm.]

³⁸ Ingrid Nilsson er professor emerita i pedagogik, Umeå universitet. Sverker Lindblad, pers.medd. [MN, anm.]

³⁹ Lisbet Lundahl er professor emerita i pedagogik, Umeå universitet. Sverker Lindblad, pers.medd. [MN, anm.]

⁴⁰ Ulla Johansson var lektor og docent i pedagogik, Umeå universitet. Sverker Lindblad, pers.medd. [MN, anm.]

⁴¹ Haugen - har det desværre ikke været muligt at identificere. [MN, anm.]

⁴² Jens Bjerg var professor i psykologi på Roskilde Universitet. <https://www.altinget.dk/uddannelse/artikel/doedsfald-professor-emeritus-jens-bjerg-91>. Oktober 2025. [MN, anm.]

sende ham et lille håndskrevet brev hvor han siger at han ikke kan komme i gang med arbejdet før februar. I den sammenhæng er det vigtigt at huske på at Sven Erik Nordenbo havde givet som argument for at han ikke kunne deltage, at han kun kunne deltage senere; mange deltagere på mødet havde noteret dette. Nu spiller Sven Erik Nordenbo ud med at han ikke kan senere og følgelig kan Jens Bjerg (og senere Ingrid Nilsson) ikke vinde gehør for deres bøn om at få forlængelse udover to måneder for de 13 ansøgere.

Hvad der siden sker, ved vi ikke nøjagtigt, men formodentlig meddeler Sven Erik Nordenbo og Per Fibæk Laursen fakultetet (formodentlig Kirsten Stenbjerre) at Jens Bjerg har forladt udvalget og Per Fibæk Laursen får at vide at instituttet skal pege på en erstatning. I stedet for at konsultere lærerkollegiet eller at tage nogen af de andre navne som havde været foreslået, konsulterer Per Fibæk Laursen Sven Erik Nordenbo som peger på en psykolog fra Dansk Pædagogisk Institut som han samarbejder med, Lars Klewe⁴³, enten helt ukendt eller kendt på grund af sin kontroversielle rapport om stoveplade-pædagoger. Jens Bjerg og Ingrid Nilsson kontaktes ikke, men Per Fibæk Laursen sender det nye forslag til fakultetet, med kopi til orientering til lærerne. En del lærere og doktorander protesterer (Tone Gabrielsen, Lars Jakob Muschinsky, Martin Bayer⁴⁴). Det gør til slut også Staf Callewaert efter at han har fået at vide at Jens Bjerg siger at han hverken har sagt at han er trådt ud, eller vil træde ud. Jens Bjerg har taget kontakt til Kirsten Stenbjerre som har forsikret ham om at Sven Erik Nordenbo burde have konsulteret Jens Bjerg og Ingrid Nilsson. Per Fibæk Laursen påstår at alt er gået normalt til; han har konsulteret og udpeget som altid. Tilfældigvis betyder det en ændring fra progressivt til konservativt flertal, men det er vel i orden. Da Staf Callewaert betvivler at den beskrivelse gøres i god tro, og hævder at Per Fibæk Laursen har valgt side i et forsøg på at befæste et konservativt flertal på instituttet og stoppe ethvert forsøg på at føre Bourdieu-traditionen videre, bliver Staf Callewaert smidt ud af bestyrerens kontor under påskud af at han foreslår bestyreren forhold der er ulovlige. På opfordring af fakultetet tager Per Fibæk Laursen kontakt med Ingrid Nilsson i Umeå for uden at informere hende om baggrunden, at opfordre hende til at forblive i det nye udvalg. Efter at have kontaktet Jens Bjerg, protesterer Ingrid Nilsson hos dekanen mod hele foretagendet, men får som det eneste svar et brev som sætter hende i det nye udvalg. Ingrid Nilsson har fået nok af alle disse manipulationer, og trækker sig fra udvalget med en bemærkning om at proceduren ikke længere giver nogen garanti for retssikkerhed.

Og så til næste episode. Midt i december 1998 meddeler Per Fibæk Laursen på et lærermøde hvor kun Per Fibæk Laursen, Thyge Winther-Jensen, Sven Erik Nordenbo, Tone Gabrielsen og Peter Østergård Andersen er til stede:

1. at nedsættelsen af det nye udvalg er o.k. (trods protester fra Tone Gabrielsen)
2. at fakultetet giver os en ny stilling som igen foreslås at blive et adjunktur i pædagogik, uden tillæg.

(I forbigående kan man notere at Per Fibæk Laursens udvalg til det første adjunktur allerede har udpeget kandidaten til den tredje stilling. Man siger nemlig først at man ikke vil bedømme de kandidater til det første adjunktur som endnu ikke er fuldt kvalificerede, men følgelig siger man stort

⁴³ Lars Klewe blev efterhånden seniorforsker på Danmarks Pædagogiske Universitet. <https://www.dpu.dk/fileadmin/www.dpu.dk/aktuelt/magasinetasterisk/udenforhierarki/nr18september2004/040903102627-amp-type-doc.pdf>. Oktober 2025 [MN, anm.]

⁴⁴ Martin Bayer blev senere lektor i pædagogik på Roskilde Universitet, senest forskningschef på professionshøjskolen UCC i København. <https://www.folkeskolen.dk/martin-bayer-ny-forskningschef-paa-ucc/>. Oktober 2025. [MN, anm.]

set intet om de andre, Kristian Larsen og Vibeke Schrøder, mens Martin Bayer alligevel vurderes og hæves til skyerne. Det vil sige at projektet fortsætter; meningen er at standse alle Bourdieu- og Callewaert-inspirerede kandidater bl.a. ved at udnævne de studier som handler om pædagogik i forbindelse med sygepleje, til at være sygepleje, hvilket er udvalgets hovedargument for at afvise Karin Anna Petersen som mindre kvalificeret end Elisabeth Buk-Berge. Rigtige pædagogiske forskere er kun forhenværende skolelærere og pædagoger som forsker i disse domæner for at frembringe praktiske løsninger.

For at afrunde episoden: I mellemtiden er Martin Bayer allerede blevet ansat som forskningsadjunkt, uden at nogen er blevet informeret, med penge fra et forskningsrådsprojekt og af instituttet. Noget som sikkert er helt o.k. hvis det skete åbent så andre også kunne få sådanne privilegier.)

3. Per Fibæk Laursen konstaterer at instituttet har for få forskerstuderende, bortset fra Staf Callewaerts Bourdieu-program. Dette fører til forslaget om at nedsætte et udvalg med et præcist kommissorium. Noget som dog ikke blev til noget eftersom Tone Gabrielsen mente at Staf Callewaert skulle deltage i udvalget som den eneste på instituttet der har stor erfaring med forskeruddannelse. Thyge Winther-Jensen og Sven Erik Nordenbo vil ikke have at Staf Callewaert skal sidde i udvalget. Eftersom ingen støtter Tone Gabrielsen, bliver det til et løst udvalg hvor alle får lov at deltage som de vil... Som sagt var: Staf Callewaerts Bourdieu-program hører ikke til på instituttet, skønt det for nærværende omfatter fem ph.d.-studerende indskrevet på pædagogik alene, tre ph.d.'ere i pædagogik, men indskrevet på det sundhedsvidenskabelige fakultet, kursusedtagelse af yderligere fire ph.d.-studerende fra andre fag på KUA, af to fra faget pædagogik på RUC, af en fra faget historie på RUC, samt seks som forbereder deres projektansøgning m.h.p. at blive indskrevet på pædagogik på KUA pr. 1/1-1999 inden for rammerne af en samarbejdsaftale med Viborg Amts forskellige institutioner. Udover disse har instituttet for nærværende indskrevet to ph.d.-studerende som vejledes af Lars Jakob Muschinsky.

Jeg vover at påstå at alt dette snarere tyder på en velovervejede strategi som trin for trin opdager at det som man ikke troede, viser sig at være muligt, nemlig at skrue tiden tilbage til Institut for Teoretisk Pædagogik i Knud Grue-Sørensens ånd. Det indebærer en klar diskriminering af fagets nuværende professor som styrelsesloven giver et særligt ansvar for fagets udvikling, og af de progressive lærere. Det betyder en klar diskriminering af de studerende som har været vejledt af Staf Callewaert, særligt hvis de desuden har en tilknytning til sygeplejeverdenen.

Staf Callewaert, d. 15/12 1998.